

Sygn. akt I CSK 6/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 8 marca 2022 r.,  
w sprawie z powództwa P. W. i M. W.  
przeciwko S. spółce akcyjnej w W.  
o zapłatę,  
przedstawionej ze skargą kasacyjną pozwanej  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z 13 stycznia 2020 r., sygn. akt I ACa (...),  
na skutek wniosku Sędziego Sądu Najwyższego Dariusza Dończyka  
o wyłączenie od rozpoznania sprawy

**oddala wniosek.**

### UZASADNIENIE

W ocenie Sądu Najwyższego okoliczność, że sędzia pozostaje stroną stosunku prawnego pożyczki indeksowanej do franka szwajcarskiego, nie stanowi realnego i istotnego zagrożenia bezstronności sędziego, które prowadziłoby do jego wyłączenia w sprawie kredytu udzielonego przez inny bank, nawet jeżeli stosunek prawny stanowiący przedmiot sporu wykazuje podobieństwa do stosunku wiążącego sędziego. W tej mierze należy podzielić stanowisko zajęte w wyroku Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2019 r., IV CSK 279/18, w którym zauważono, że „[s]ędziowie są stronami wielu stosunków zobowiązaniowych, uczestniczą w życiu publicznym, społecznym i gospodarczym na takich samych zasadach, jak inni obywatele; korzystają z dostępnych na rynku towarów i usług, w tym produktów

bankowych, zawierając umowy kredytowe o różnym charakterze podobnie, jak inni konsumenci. Przyjęcie zatem ogólnego założenia, że sam fakt zaciągnięcia przez sędziego zobowiązania na podstawie umowy o kredyt denominowany (waloryzowany) do CHF powoduje z definicji, że nie jest on bezstronny i obiektywny oraz zobowiązuje go do wyłączenia się "z góry" od rozpoznania każdej, podobnej do niniejszej, sprawy zawisłej między kredytobiorcą i bankiem, prowadzi do konsekwencji szkodliwych zarówno z punktu widzenia sprawności i wydolności wymiaru sprawiedliwości, jak i szeroko pojmowanego interesu publicznego."

Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że konieczność zachowania bezstronności przez sędziego istnieje na płaszczyźnie jego relacji ze stronami sporu i powinna przejawiać się w zakazie dyskryminacji czy faworyzowania stron. Okolicznością przesądzającą o wyłączeniu sędziego nie może być fakt pozostawania przez niego w stosunku prawnym podobnym do stosunku, na tle którego powstał spór, gdyż w przypadku stosunków o charakterze masowym prowadziłyby to do poważnych zaburzeń w funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości. Przy przyjęciu przeciwnego założenia należałoby podać w wątpliwość bezstronność sędziego orzekającego w sprawach małżeńskich, jeżeli sędzia ten sam pozostaje w związku małżeńskim. Poglądy prawne wyrażone w ramach rozstrzygania sprawy sędzia taki mógłby bowiem potencjalnie wykorzystać w razie powstania w przyszłości sporu prawnego na tle jego własnego małżeństwa.

Sprawy kredytów indeksowanych do lub denominowanych we franku szwajcarskim są masowe, a z dostępnych w mediach szacunków wynika, że ok 25-30% sędziów rozstrzygających takie spory sama spłaca podobne kredyty. Na poziomie sądów powszechnych w praktyce wnioski o wyłączenie sędziego w podobnych przypadkach są oddalane (zob. postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie: z 22 grudnia 2020 r., IV Co 232/20; z 19 maja 2021 r., XXVIII C 15/2021; z 8 lipca 2021 r., XXVIII C 3192/2021). Jedynie niekiedy wątpliwości budzi, czy podstawą wyłączenia sędziego może być zawarcie przez niego umowy o kredyt hipoteczny indeksowany do franka szwajcarskiego lub denominowany we franku szwajcarskim z bankiem będącym stroną postępowania (zob. zagadnienie prawne przedstawione Sądowi Najwyższemu postanowieniem

Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 24 listopada 2021 r., I ACa 905/20, sygn. akt Sądu Najwyższego III CZP 83/22). Przyjęcie innego, radykalnie zaostrzonego standardu oceny bezstronności sędziego w podobnych sprawach przez Sąd Najwyższy grozi poważnymi perturbacjami w rozstrzyganiu sporów dotyczących „kredytów frankowych” na poziomie sądów powszechnych.

Przesądzającym argumentem na rzecz wyłączenia sędziego w niniejszej sprawie nie mogą być również pojawiające się niekiedy w przestrzeni publicznej wypowiedzi kwestionujące udział sędziów, którzy zawarli umowy „kredytów frankowych”, w rozpoznawaniu sporów dotyczących takich kredytów. Jak trafnie zauważono we wniosku o wyłączenie, spory takie budzą duże zainteresowanie i emocje społeczne. Znaczna część wiążących się z tym wypowiedzi medialnych pochodzi jednak bezpośrednio od podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w spór lub jest przez takie podmioty inspirowana. W tym stanie rzeczy wskazane wypowiedzi nie mogą wpływać na podejmowanie decyzji procesowych, gdyż stałoby to w sprzeczności z zasadą bezstronności i niezawisłości wymiaru sprawiedliwości.

Odmawiając wyłączenia sędziego, Sąd Najwyższy zważył również, że wieloletnie doświadczenie Sędziego sprawozdawcy i jego ponadprzeciętna staranność w aspekcie zachowania bezstronności, która przejawia się m.in. w złożeniu wniosku o wyłączenie, dają w istocie całkowitą gwarancję, że sprawa niniejsza zostanie rozstrzygnięta w pełni obiektywnie, bez faworyzowania którejkolwiek ze stron.